

Op straat maar niet vergeten

St. Straatpastoraat Leeuwarden

Stichting Straatpastoraat Leeuwarden

Jaarverslag 2021

1. Inleiding

- a. Woord van dank aan allen die het werk van de Straatpastores mogelijk maken.

2. Van de straatpastores

- a. In februari 2015 werd in Leeuwarden gestart met straatpastoraat. Dit gebeurde op initiatief van een aantal mensen die vanuit hun werk met dak- en thuislozen en verslaafden binnen het Aanloophuis van de Kerken hadden gemerkt dat er binnen deze doelgroep behoefte was aan geestelijke zorg in de vorm van straatpastoraat. In opvang en hulpverlening was er over het algemeen geen tijd voor of deskundigheid met betrekking tot geloofs- en levensvragen en zingeving. Bovendien waren er mensen die dakloos waren, maar die men niet kon bereiken, omdat zij niet naar de opvang kwamen en alle contact met hulpverleners vermeden. Het initiatief kreeg vaste vorm in een stichting: de Stichting Straatpastoraat Leeuwarden.

Straatpastoraat wordt door de stichting als volgt gedefinieerd:

“Straatpastoraat biedt geestelijke steun bij levensbeschouwelijke en zingevingsvragen en zoekt een balans tussen nabijheid en distantie. De straatpastor heeft oog voor de breukvlakken in de levens van mensen en hoe zij die verwoorden en verwerken. Het is een vrijplaats in de oudste betekenis van het woord. In die zin is het straatpastoraat een veilige plek voor een gesprek over schuld, straf, boete en vergeving en over aanvaarding van jezelf. Bij het straatpastoraat vind je rust in een vaak opgejaagd bestaan, kun je op adem komen en mag je kwetsbaar zijn”. Concreet wil de stichting met de aanstelling van een straatpastor de volgende doelen realiseren:

- i. Door de inzet van een straatpastor kunnen mensen bereikt worden die contact mijden met hulpverleners.
- ii. Binnen de opgebouwde vertrouwensrelatie helpt zij mensen om in contact te komen met hun kwaliteiten, hun waardigheid te hervinden en te beseffen dat ze er toe doen.
- iii. De straatpastor kan helpen het sociaal isolement en de eenzaamheid waarin zij leven te doorbreken en daar waar mogelijk mensen weer toe leiden naar andere vormen van zorg of hulpverlening.

Op straat maar niet vergeten

St. Straatpastoraat Leeuwarden

De kern van het straatpastoraat is aandacht. De straatpastor zoekt mensen op en leeft met hen mee in het wel en wee van elke dag en biedt een luisterend oor voor de dingen die hen bezighouden. Het kan dan net zo goed gaan om de alledaagse zorgen als om hogere of diepere vragen van geloof en leven. De straatpastor kan voor verschillende mensen allerlei rollen vertegenwoordigen: vaak als praatpaal, vertrouwenspersoon, klankbord, maar soms ook als steunpilaar of begeleider. Mensen kunnen in een gesprek hun hart luchten, hun emoties verwerken en hun plannen delen en met een vertrouwd iemand bespreken. Dit in de hoop dat het op deze manier kunnen delen wat in hen leeft mensen helpt weer een begaanbare weg in het leven te vinden en ook om het uit te houden bij wat er in hun leven is. Mensen geven regelmatig aan dat zij dit zeer waarderen en ook dat ze dat juist vaak zo missen: die aandacht voor hen als mens.

Zingeving vormt hierbij uiteraard een belangrijk aspect en is in vrijwel alle contacten aan de orde. Zingeving hoort bij het leven. Het is noodzakelijk dat mensen in hun leven voor zichzelf zin zien en ook zin hebben of krijgen om dat leven te leven. Aandacht hiervoor is belangrijk: of het nu gaat om de impliciete zingeving van alledag of om expliciete zingeving: wanneer het gaat om zaken als het plaatsen van je leven in een breder verband, om idealen koesteren en spiritualiteit, om richting en doel. Deze expliciete vragen komen vaak juist naar voren in tijden van crisis, rouw en verlies, het leven wordt dan in een ander perspectief geplaatst. Veel mensen uit deze doelgroep leven met dit soort vragen. Samen erover praten is van belang om gebeurtenissen een plek te laten krijgen, om nieuw perspectief te bieden.

- b. Het uitgangspunt van wat een straatpastor doet ligt in **de presentietheorie**: het gaat in de contacten om trouwe en duurzame aanwezigheid in het leven van mensen, vanuit een houding van aandacht en respect voor mensen zoals ze zijn en om respect voor hun keuzes. Als straatpastor probeer je dus niet mensen een bepaalde kant op te sturen, niet mensen te benaderen vanuit een idee van wat je zelf goed voor ze zou vinden. Je bent er zonder voorwaarden en belangeloos. Mensen maken hun eigen keuzes, geven hun eigen leven vorm zoals zij dat willen. Zo is voor een straatpastor de boodschap van het christelijk geloof bijvoorbeeld wel een bron van inspiratie, maar is zij er niet op uit deze boodschap aan anderen op te dringen. Als iemand zelf iets wil denkt een straatpastor natuurlijk wel mee en kan samen worden uitgezocht waar mensen terecht kunnen met hun vragen, kan worden doorverwezen of kan worden meegegaan naar contacten met bepaalde

Op straat maar niet vergeten

St. Straatpastoraat Leeuwarden

instanties. Soms wordt als dat nodig is ook praktische hulp geboden. Eigenlijk probeert het straatpastoraat dus aan deze groep mensen te bieden wat voor de meesten van ons vanzelfsprekend is: een beetje aandacht en steun bij de kleine en grote vragen van het leven, het samen uithouden en ondersteuning bij het zoeken naar een begaanbare weg.

In een rokerig huisje

De eerste keer dat ik Karin(*) kom bezoeken wordt ik gewaarschuwd dat zij niet zo'n goede dag heeft. Ik krijg te horen dat ze nogal boos kan worden en onredelijk. Dat ze de vorige week met een mes heeft bedreigd. Ik begrijp wat men mij vertellen wilde; 'wees op je hoede.' Ik hoor het gelaten aan en krijg haar huisje aangewezen. Karin reageert verbaasd als zij haar voordeur opendoet. We waren elkaar immers slechts in het voorbijgaan een keer tegengekomen. Ik vraag of ze nog wist wie ik was, waar bevestigend op wordt geantwoord, en vraag of ik binnen mag komen. Ik word gastvrij ontvangen en we raken aan de praat.

In het rokerige huisje, waar overal wel wat lijkt te liggen, kijkt ze mij door haar vuile brillenglazen aan en zegt: "ik vertrouw mensen niet zomaar, ik ben teleurgesteld in ze." We hebben het erover en ik tracht begrip te tonen voor haar onvrede. Karin blijkt in haar jeugd lijfstraffen te hebben ontvangen. Iets wat de levensloop van iemand dramatisch kan beïnvloeden. Ook de tegenwerking die zij van mensen ervaart doet een appel op haar geduld. Het is duidelijk dat zij moeite heeft om de regie over haar eigen leven te voelen. En dat is een moeilijk ding. Zeker als je door een lang, ruig leven lichamelijke bewegingsvrijheid hebt verloren en niet meer volledig zelfstandig kan wonen.

Daarna vraagt zij mij wat mijn werk is en al snel hebben we het over een van haar interesses; religies en filosofische onderwerpen. Karin deelt wat uit een boek wat zij recent had gelezen. En vervolgens passeren Gandhi, de Bijbel en het Jodendom de revue. Het gesprek komt echt los en ik merk dat ik van binnen blij wordt van de spontane interacties.

Onze wekelijkse ontmoetingen blijven verrassen en verdiepen. Ik lever gespreksstof aan door middel van een spreuk, een foto of een stukje tekst. En Karin bespiegelt gedurende de week op wat we bespraken. Gewoon, omdat ze het leuk vindt. Ze deelt haar overdenkingen en al doende komen we op allerlei gebeurtenissen in haar leven; keerpunten, mooie herinneringen en zelfreflecties. Totdat ze op een zekere dag bezoek krijgt en mij voorstelt als een vriend, waarmee ze gesprekken heeft. Dat was een ontwapenend moment voor mij. Er klonk zo veel door in haar woorden.

Niet veel later spreek ik de mensen die mij eerder hadden gewaarschuwd. Ze lijken verbaasd over hoe rustig Karin is na mijn bezoek. Ik krijg in dat gesprek ook de indruk dat zij niet helemaal op de hoogte zijn van haar interesses. Niet iedereen heeft daar blijkbaar de tijd voor. En ik twijfel er niet aan dat daar ook goede redenen voor zijn.

Terwijl ik buiten het slot van mijn vouwfiets afhaal, besef ik mij dat ik niet alleen iets ben komen brengen. Ik heb hier ook iets gekregen.

(*alle namen in dit artikel zijn gefingeerd)

Op straat maar niet vergeten

St. Straatpastoraat Leeuwarden

c. Verslag werkzaamheden 2021

- i. Voor het straatpastoraat was in 2021 de impact van Covid 19 nog duidelijk merkbaar. Gelukkig werden er geen dagopvangplekken meer gesloten, zodat mensen bereikbaar bleven, maar door de maatregelen werden er minder mensen per locatie toegelaten. Het was hierdoor lastig persoonlijke gesprekken te voeren binnen de opvang. Steeds vaker waren er daardoor dit jaar gesprekken buiten, bij de opvang, wanneer deze verder gesloten was, of bij mensen op hun eigen plek. Dit kostte veel extra tijd. Hier kwam bij dat veel mensen het moeilijk hadden door de crisis, veel mensen waren al eenzaam en bang, maar nu, door de aanhoudende situatie, nog meer. Er was een grote behoefte aan contact.
- ii. De straatpastor had nog steeds contact met tussen de 30 en 40 mensen. Sommige mensen werden wekelijks bezocht, mensen die (ernstig) ziek waren of mensen die te maken hadden met een persoonlijke crisis. Andere mensen werden op grond van hun situatie gezien zo vaak dat mogelijk was. Vanwege de krapte in tijd waren er ook veel telefonische contacten. Voor een aantal mensen werden ook praktische zaken geregeld, omdat zij om verschillende redenen geen contact konden of wilden hebben met de hulpverlening. Er zijn nu eenmaal mensen die niet passen in de systemen in onze maatschappij. Voor anderen werd juist hulp ingeschakeld.
- iii. Er waren in 2021 wederom vele contacten en werkzaamheden om de mensen uit de doelgroep heen. Zo waren er contacten met bewindvoerders, begeleiders, artsen, juristen, etc. Tevens werd er gesproken op enkele uitvaarten en was er geregeld contact met en rond enkele ongedocumenteerden. Verder was er geregeld overleg met collega's van andere organisaties.

d. Van één naar twee straatpastores.

In de afgelopen jaren hebben we gemerkt dat de behoefte aan straatpastoraat erg groot was, vele malen groter dan de straatpastor dat met de beschikbare tijd (lees: middelen) kon invullen. Wij waren dan ook erg blij dat er financieel een mogelijkheid ontstond het aantal uren straatpastoraat uit te breiden van 16 naar 20 uren in de week. Om verschillende redenen is ervoor gekozen deze 20 uren in te vullen met 2 straatpastores.

Op straat maar niet vergeten

St. Straatpastoraat Leeuwarden

Per 1 oktober 2021 is daarom de heer Arno Groote gestart als tweede straatpastor bij de Stichting Straatpastoraat Leeuwarden. Hij heeft zich in zijn eerste maanden voornamelijk beziggehouden met een oriëntatie op de doelgroep, op het netwerk en op de stad Leeuwarden. Daarbij is hij alvast aan de slag gegaan met het vergroten van de zichtbaarheid van het straatpastoraat op social media.

3. Van het bestuur

a. Samenstelling en activiteiten.

Het bestuur van de Stichting Straatpastoraat is samengesteld uit

- i. Bartel Vianen, voorzitter
- ii. Koos Jorritsma, penningmeester/webmaster (inhoudelijk)
- iii. Piet Verhaag, lid
- iv. Voor de functie van secretaris is nog een vacature.

Het bestuur verricht het werk zonder financiële vergoeding en komt eens per 3 maanden bijeen en overlegt dan o.a. met de straatpastores over activiteiten en plannen. In 2021 heeft de sollicitatieprocedure extra tijd gekost, maar heeft geresulteerd in de aanstelling van de tweede straatpastor.

In de jaarplanning voor 2022 zijn nieuwe activiteiten opgenomen voor de straatpastores en blijft het bestuur zoeken naar én een nieuwe secretaris én nieuwe financiële bronnen voor de stichting.

Straatpastores:

Geke Boersma
Arno Groote (vanaf laatste kwartaal)

Op straat maar niet vergeten

St. Straatpastoraat Leeuwarden

- b. Financieel Jaarverslag
 i. Verkorte boekhouding:

Verkorte rapportage St. Straatpastoraat Leeuwarden 2021		
Banksaldo 1 jan 2021	€14.998,05	
Onderdeel	Inkomsten	Uitgaven
Vaste bijdragen kerken	€8.275,00	
Collectes kerken en individ. giften	€2.870,05	
Fonds Franciscus 2021	€18.000,00	
St. Benevolentia	€10.000,00	
overige fondsen	€8.500,00	
gemeente Leeuwarden	€6.000,00	
Salaris Straatpastor		€ 43.148,10
kasgeld Straatpastor		€ 575,00
huur werkruimte		€ 1.000,00
opleiding en ondersteuning		€ 730,75
kosten telefonie		€ 295,54
bankkosten ING		€ 159,64
fondsenwerving		€ 341,65
Stichting DAK		€ 185,00
kosten website		€ 72,60
kosten sollicitatieprocedure 2e pastor		€ 183,31
Totaal	€53.645,05	€46.691,59
Banksaldo per 1 jan 2021	€21.951,51	
gewaarmerkt voor fondsenwerving	€1.666,05	
restituties fondsen	€5.287,41	
Banksaldo na correcties:	€14.998,05	
geen netto resultaat over 2021		

Dit jaar hebben een aantal veranderingen plaatsgevonden die de cijfers hebben beïnvloed. Dat heeft deels te maken met nieuwe fondsen die

Op straat maar niet vergeten

St. Straatpastoraat Leeuwarden

bijdroegen en deels veranderende uitgaven.

Aan de inkomstenkant:

- ii. Onze externe fondsenwerving heeft een aantal extra financiële bijdragen opgeleverd voor de looptijd 2021-2023.
- iii. Daarnaast is via een eerdere toezegging van Porticus/St. Benevolentia een nieuwe aanvraag gehonoreerd. Van hen is 10.000 Euro ontvangen.
- iv. Via de gemeente Leeuwarden is een eenmalige bijdrage van 6000 Euro ontvangen.
- v. Via de externe fondsenwerfer is voor de periode 2021-2023 een eenmalige vrij te besteden gift ontvangen van 2000 Euro. Die wordt geheel ingezet voor de kosten van fondsenwerving in dit jaar en de komende jaren.
- vi. Er is een toezegging ontvangen van Stad Rotterdam voor een maximale bijdrage van 5000 Euro over 2021. Daarbij de bepaling dat bij een positief resultaat een restitutie wordt verlangd. De Stichting Straatpastoraat heeft daarom eerst 4000 Euro van deze toezegging opgevraagd en zal het restant niet opvragen. Van het positief resultaat zal daarom ook een restitutie plaatsvinden.
- vii. Via het Kansfonds is een bijdrage ontvangen van 18.000 Euro. Het Kansfonds vult aan naar mate van de eigen fondsenwerving. Ook hier zal de Stichting een restitutie doen.

Aan de uitgavenkant:

- viii. De stichting heeft dit jaar een advertentie geplaatst voor een tweede straatpastor. De omvang van het aantal uren van de straatpastor wordt bepaald door de financiële mogelijkheden. Nu we structureel meer bronnen hebben kunnen aanboren kon deze uitbreiding van 16 naar 20 uur (die voor dit jaar was aangekondigd) worden gerealiseerd. Dat betekent o.a. kosten in het kader van de sollicitaties.
- ix. Verder heeft onze Straatpastor Geke een aantal maanden gedeeltelijk onbetaald zorgverlof gevraagd en gekregen. Daarmee zijn haar loonkosten lager dan begroot.
Daar staat tegenover dat zij t.e.m. 31 december is blijven werken voor 16 uur, naast de 10 uur voor haar nieuwe collega. Dit i.v.m. inwerken van de nieuwe straatpastor.
- x. Er is een tweede straatpastor (Arno Groote) benoemd voor 10 uur/week. De taken zijn, per 1 januari 2022, nu verdeeld in 2 keer 10 uur.
- xi. Als we kijken naar de uitgaven komt een kleine 95% direct ten goede van de straatpastores en hun werk, slechts 5% wordt gebruikt voor andere kosten.

Een en ander levert voor dit jaar in eerste instantie een positief resultaat op van € 6.953,46.

Op straat maar niet vergeten

St. Straatpastoraat Leeuwarden

Van dit bedrag gaat de reservering van de kosten voor fondsenwerving af (€ 1666,05). Dit geld is gewaarmerkt voor kosten fondsenwerving voor de periode 2022 t.e.m. 2023.

Daarmee resteert een positief resultaat van € 5.287,41.

Dit bedrag zal worden teruggestort naar

- Fonds Franciscus voor 18/22 deel; in geld: € 4.236,06.
- Resp. 4/22 deel naar Stad Rotterdam.; in geld € 961,35.
- Met deze reservering en restituties is er geen netto resultaat over 2021.

4. Slot/voorblick 2022

Aan het eind van dit jaarverslag wil het bestuur nogmaals dank uitspreken naar alle kerkelijke gemeentes, alle fondsen en andere donateurs die het werk van het straatpastoraat in Leeuwarden mogelijk maken.

Voor het jaar 2022 hebben de straatpastores al een activiteitenplan opgezet voor onze doelgroepen en zal ook meer ruimte komen voor communicatie via de website en sociale media.